

Uppdrag: Hitta gifter på

BORÅS. – De här leksakerna hade jag nog valt att slänga, säger Jennica Robertsson och luktar på en mjuk plastfjäril.

Hon hjälper Naturskyddsföreningen att räkna antal plastprodukter på Sveriges förskolor och förskolan Ur och Skur Kråkan i Borås var en av de första att studeras.

Förskollärare Erika Wallin tar burken med plastfjärilar, stoppar ner näsan i burken och rynkar på näsan.

– Usc, detta luktar förfärligt illa. Vi skulle ha någon leksak som påminner om naturen, tänkte vi, och så valde vi den här, men att den här har mycket kemikalier i sig förstår jag nu, säger Erika Wallin.

I veckan gick startskottet för Naturskyddsföreningens materialinventering av landets förskolor.

Jennica Robertsson är medlem i Naturskyddsföreningen och själv mamma till en av eleverna på förskolan Ur och skur Kråkan vid Björkehovsgården utanför Borås. Hon vill bidra till att medvetenheten kring kemikalier ökar och fick klartecken från skolans ledning att inventera skolan.

– När det var dags att skriva in min dotter på förskola så ringde jag till kommunen och till olika skolor men jag hittade ingen kommunal förskola som hade en ekologisk profil. Därför valde jag Ur och skur eftersom barnen är mycket utomhus på den här skolan och

därför slipper utsättas för inomhusmiljö i så hög grad, säger Jennica och fortsätter inventeringen bland materialen och leksakerna på förskolan.

Hon räknar antal plastmattor, plastleksaker, vaxdukar, noterar vilket material filtarna är gjorda av, hur de tvättas, om barnen äter maten på plast- eller porslinsstolar och så vidare.

Allt detta bidrar till hur stora halter miljögifter barnen får i sig under en dag på förskolan. Förskolläraren Erika Wallin går efter och räknar hon också.

– Det är mycket man inte tänker på. Vi strävar ju hela tiden efter att omge oss med säkra produkter och leksaker. Vi vill ha hållbar plast som räcker länge och borden har ljuddämpande plastmaterial i sig. Vi tänker på att leksakerna inte ska vara för små för att stoppas i halsen. Men det är helt klart att vi behöver göra en översyn när det gäller det miljömässiga perspektivet, säger Erika Wallin.

Nu har Jennicas dotter gått i förskolan i ett halvår och Jennicas förhoppning är att fler förskolor ska börja få upp ögonen för ekologiska val.

– Jag tycker att det ska finnas tillgång till ekologiska förskolor. Och om inte det finns så tycker jag att förskolorna ska välja ekologisk mat och att man minimerar mängden plast på förskolorna, säger hon.

HELLE LYSTRAND LARSEN
033-7000 700

» Operation giftfri förskola

Under 2013, med start i maj, genomför Naturskyddsföreningen projektet Operation giftfri förskola. Projektet går ut på att med hjälp av ideella krafter från Kemikalienätverket göra materialin-

ventering på 150 förskolor runt om i landet i syfte att göra en uppskattning av mängden kemikaliehalter i rummen. Inventeringen går till som så att de ideella räknar antal produkter, leksaker

och textilier som innehåller plast. Senast 31 augusti ska inventeringen vara klar och i höst kommer Naturskyddsföreningens rapport om resultaten.

Källa: www.naturskyddsforeningen.se

Förskolor är särskilt utsatta för kemikalier

BORÅS. Barn som vistas i förskolemiljö är särskilt utsatta för miljögifter, visar forskning. Det beror sannolikt på att många förskolor är en miljö med en stor mängd plastprodukter och plastleksaker som utsöndrar kemikalier.

En av få studier som har gjorts om kemikalier på förskolan gjordes 2006, då professor Cynthia de Wit vid Stockholms universitet mätte kemikalievärdena på ett antal förskolor. Hon fann då bland annat flera bromerade flamskyddsmedel både i luften och i dammet. Detta är kemikalier som tillsätts i plast och textilier för att förhindra att de fattar eld, men är också cancerframkallande.

Ylva Grudd på Naturskyddsföreningen är projektansvarig för Operation giftfri förskola och hoppas att vårens inventering ska bidra till ett kunskapslyft när det gäller plaster på förskola.

– Istort sett kan man säga att man ska vara väldigt försiktig med plast

överhuvudtaget, både gammal och ny. Plast innehåller hormonstörande ämnen som läcker ut. Och detta gäller all plast, även den plast som finns i exempelvis möbler och som soffstoppning, säger Ylva Grudd.

I år bedriver också Miljöstyrelsensrådet ett liknande arbete i och med förstudien giftfri förskola. De kommer att ha nytta av Naturskyddsföreningens studie, berättar Peter Nohrstedt.

– Det är jättebra att Naturskyddsföreningen tar tag i den här frågan. Om de presenterar volymuppskattningar av materialet inne på förskolor så är det en studie vi kan använda oss av, säger Nohrstedt som dock tycker att kunskapen om riskerna med plast fortfarande är låg.

– Man kan säga att historiskt sett har plast varit ett problem. Men i dag kan man inte säga att all plast är dålig. Kunskapen om kemikalernas nedbrytningsprocess är ganska låg överhuvudtaget, och man måste göra en bedömning i varje enskilt fall om vilket material som är bäst att använda.

HELLE LYSTRAND LARSEN

Jennica Robertsson berättar för förskolebarnen Elliot och Axel att det kan finnas plastprodukter även i golvet.

Erika Wallin och Jennica Robertsson studerar vilken platsort som burken är gjord av.

Jennica Robertsson och Erika Wallin lut

Hitta gifter på förskolan

Jennica Robertsson berättar för förskolebarnen Elliot och Axel att det kan finnas plastprodukter även i golv.

FOTO HELLE LYRSTRAND LAR

Erika Wallin och Jennica Robertsson studerar vilken platsort som burken är gjord av.

Jennica Robertsson och Erika Wallin luktar på plastleksaker.

Jennica Robertsson räknar antal plastprodukter i hela förskolan. Förskolebarnet Elliot får sig en eftermiddagssmörgås.